

Instructions/Instruksies

QUESTION 1 (Multiple choice questions)

(54)

Please answer on the answering sheet provided at the end of the paper. If necessary, show calculations clearly in your exam book. Remember to write your name and student number on the provided answering sheet.

Question 1.1

Manufacturing overhead:

- A. Consists of direct material and direct labour costs.
- B. Is easily traced to jobs.
- C. Includes all selling costs.
- D. Should not be assigned to individual jobs because it bears no obvious relationship to them.
- E. Is a heterogeneous pool of indirect production costs that can include gas and electricity costs and depreciation. (3)

Question 1.2

Gratis Company Ltd applies overhead based on direct labour hours in their Printing Department. At the beginning of the year, the company estimated that manufacturing overhead would be R550 000, direct labour hours would be 100 000 and direct labour cost would be R1 100 000 in the Printing Department. What is the Printing Department's predetermined overhead rate for the year?

- A. R 0,18 per direct labour hour.
- B. R 0,50 per direct labour hour.
- C. R 2,00 per direct labour hour.
- D. R 5,50 per direct labour hour.
- E. R11,00 per direct labour hour. (3)

Instructions/Instruksies

VRAAG 1 (Multiekeuse vrae)

(54)

Beantwoord asseblief op die antwoordblad wat voorsien is aan die einde van die vraestel. Indien nodig, toon berekeninge duidelik in u eksamenboek. Onthou om u naam en studentenummer op die antwoordblad wat voorsien is aan te bring.

Vraag 1.1

Vervaardigingsbokoste:

- A. Bestaan uit direkte materiaal en direkte arbeidskoste.
- B. Word maklik verbind aan take.
- C. Sluit alle verkoopskoste in.
- D. Behoort nie toegeskryf te word aan individuele take nie, want daar is geen ooglopende verhouding tussen hulle nie.
- E. Is 'n heterogene poel indirekte produksiekoste wat gas- en elektrisiteitskoste en depresiasie insluit. (3)

Vraag 1.2

Gratis Maatskappy Bpk deel bokoste toe gebaseer op direkte arbeidsure in hul drukkersafdeling. Aan die begin van die jaar het die maatskappy beraam dat vervaardigingsbokoste R550 000 sal wees, direkte arbeidsure sal 100 000 wees en direkte arbeidskoste sal R1 100 000 in die drukkersafdeling wees. Wat is die drukkersafdeling se voorafbepaalde bokoste koers vir die jaar?

- A. R 0.18 per direkte arbeidsuur.
- B. R 0.50 per direkte arbeidsuur.
- C. R 2.00 per direkte arbeidsuur.
- D. R 5.50 per direkte arbeidsuur.
- E. R11.00 per direkte arbeidsuur. (3)

Question 1.3

Brainpower Pty Ltd is an Advertising Agency that uses a job costing system. Brainpower applies overhead to jobs based on direct professional labour hours. At the beginning of the year, overhead was estimated to be R75 000, direct professional labour hours were estimated to be 15 000, and direct professional labour cost was projected to be R225 000. During the year, Brainpower incurred actual overhead of R80 000, actual direct labour hours of 14 500 and actual direct labour cost of R222 000. What was Brainpower's over- or underapplied overhead during the year?

- A. R5 000 underapplied.
- B. R5 000 overapplied.
- C. R7 500 underapplied.
- D. R7 500 overapplied.
- E. R3 000 overapplied. (3)

Question 1.4

Softcloth Textile Pty. Ltd. manufactures a variety of fabrics. The Weaving Dept. had 1 000 units in work in process on April 1 which were 20 per cent complete as to conversion costs. During April, 8 000 units were completed and transferred. On April 30, 4 000 units remained in work in process, 50 per cent complete as to conversion costs. Using the weighted average method process costing, calculate the equivalent units of conversion for the month of April.

- A. 8 800
- B. 9 000
- C. 9 800
- D. 10 000
- E. 12 000 (3)

Question 1.5

Given the following information, use the weighted average method to calculate cost per equivalent unit for materials:

	No. of units	Cost of materials
Beginning work in process	30 000	R11 000
Started in May	80 000	R36 000
Units completed	85 000	
Ending work in process	25 000	

- A. R0,427
- B. R0,4235
- C. R0,55
- D. R0,327
- E. None of the above. (3)

Vraag 1.3

Brainpower Edms Bpk is 'n reklame-agentskap wat 'n taakkostestelsel gebruik. Breinkrag deel oorhoofse koste toe op grond van direkte professionele arbeidsure. Aan die begin van die jaar is bokoste geskat op R75 000, direkte professionele werksure is beraam op 15 000 en direkte professionele arbeidskoste is na verwagting R225 000. Gedurende die jaar het Brainpower werklike bokoste van R80 000 aangegaan, werklike direkte arbeidsure van 14 500 en werklike direkte arbeidskoste van R222 000. Wat was Brainpower se oor- of toegedeelde bokoste gedurende die jaar?

- A. R5 000 ondertoegedeel.
- B. R5 000 oortoegedeel.
- C. R7 500 ondertoegedeel.
- D. R7 500 oortoegedeel.
- E. R3 000 oortoegedeel. (3)

Vraag 1.4

Softcloth Textile Edms Bpk vervaardig 'n verskeidenheid materiale. Die Weefdepartement het 1 000 eenhede werk-in-proses wat op 1 April in werking was, wat 20 persent voltooi was met betrekking tot die omskakelingskoste. Gedurende April is 8 000 eenhede voltooi en oorgedra. Op 30 April is 4 000 eenhede steeds werk-in-proses, 50 persent voltooi ten opsigte van die omskakelingskoste. Bereken die ekwivalente eenhede van omskakeling vir die maand April volgens die geweege gemiddelde metode van proseskostebepaling.

- A. 8 800
- B. 9 000
- C. 9 800
- D. 10 000
- E. 12 000 (3)

Vraag 1.5

Gegewe die volgende inligting, gebruik die geweege gemiddelde metode om koste per ekwivalente eenheid vir materiale te bereken:

	Aantal eenhede	Koste van materiaal
Begin-werk-in-proses	30 000	R11 000
Begin in Mei	80 000	R36 000
Eenhede voltooi	85 000	
Eind-werk-in-proses	25 000	

- A. R0,427
- B. R0,4235
- C. R0,55
- D. R0,327
- E. Geeneen van die bogenoemde nie (3)

Question 1.6

South River Chemicals Pty. Ltd. manufactures a product called Zybek. Direct materials are added at the *beginning* of the process and conversion activity occurs uniformly throughout the process. The following data pertain to the month of May.

	Total units	Direct materials	Conversion cost
Work in process, May 1—60 % completed	15 000		
Units started during May	60 000		
Units completed and transferred out	68 000		
Work in process, May 31—20 % completed	7 000		

Using the weighted average method of process costing, calculate the equivalent units of direct materials (DM) and conversion costs (CC) for the month of May.

- A. DM 75 000; CC 69 400.
- B. DM 75 000; CC 60 400.
- C. DM 60 000; CC 60 400.
- D. DM 68 000; CC 69 400.
- E. None of the above. (3)

Question 1.7

A manufacturer plans to *increase* production within the relevant range of activity. What behaviour can the company expect for each of the following?

Fixed cost per unit	Variable cost per unit	
A. No change	No change	
B. No change	Increase	
C. Increase	No change	
D. Decrease	Increase	
E. Decrease	No change	(3)

Vraag 1.6

South River Chemicals Edms Bpk vervaardig 'n produk genaamd Zybek. Direkte materiale word aan die begin van die proses bygevoeg, en omskakelingsaktiwiteit vind uniform plaas regdeur die proses. Die volgende data hou verband met Mei.

	Totale eenhede	Direkte materiale	Omskakelingskoste
Werk-in-proses, 1 Mei 1: 60% voltooi	15 000		
Eenhede begin gedurende Mei	60 000		
Eenhede voltooi en uitgeplaas	68 000		
Werk-in-proses, 31 Mei: 20% voltooi	7 000		

Deur gebruik te maak van die geweegde gemiddelde metode van proses-kostebepaling, bereken die ekwivalente eenhede van direkte materiale (DM) en omskakelingskoste (CC) vir Mei.

- A. DM 75 000; CC 69 400.
- B. DM 75 000; CC 60 400.
- C. DM 60 000; CC 60 400.
- D. DM 68 000; CC 69 400.
- E. Geeneen van die bogenoemde nie. (3)

Vraag 1.7

'n Vervaardiger beplan om produksie te *verhoog* binne die relevante grens van aktiwiteite. Welke gedrag kan die maatskappy verwag vir elk van die volgende?

Vaste koste per eenheid

Veranderlike koste per eenheid

A. Geen verandering	Geen verandering
B. Geen verandering	Toename
C. Toename	Geen verandering
D. Afname	Toename
E. Afname	Geen verandering
- (3)

Question 1.8

Yang Manufacturing makes a product called Yin. The relevant range of operations is between 2 500 units and 10 000 units of Yin per month. Per unit costs at two activity levels are as follows: 5 000 units at R17,00 per unit; 7 500 units at R13,00 per unit. Determine the cost formula that expresses the behaviour of Yang's total costs:

- A. $Y R0 + R17X$
- B. $Y R60\ 000 + R5X$
- C. $Y R20\ 000 + R13X$
- D. $Y R45\ 000 + R4X$
- E. $Y R40\ 000 + R9X$ (3)

Question 1.9

Yang Manufacturing makes a product called Yin. The relevant range of operations is between 2 500 units and 10 000 units of Yin per month. Per unit costs at two activity levels are as follows: 5 000 units at R17,00 per unit; 7 500 units at R13,00 per unit. Determine their total cost if Yang produces 10 000 units.

- A. R130 000
- B. R125 000
- C. R110 000
- D. R100 000
- E. R 90 000 (3)

Vraag 1.8

Yang Manufacturing maak 'n produk genaamd Yin. Die relevante grens van bedrywighele is tussen 2 500 eenhede en 10 000 eenhede Yin per maand. Per eenheidskoste op twee aktiwiteitsvlakke is die volgende: 5 000 eenhede teen R17.00 per eenheid; 7 500 eenhede teen R13.00 per eenheid. Bepaal die kosteformule wat die gedrag van Yang se totale koste uitdruk:

- A. $Y R0 + R17X$
- B. $Y R60\ 000 + R5X$
- C. $Y R20\ 000 + R13X$
- D. $Y R45\ 000 + R4X$
- E. $Y R40\ 000 + R9X$ (3)

Vraag 1.9

Yang Manufacturing maak 'n produk genaamd Yin. Die betrokke grens van bedrywighele is tussen 2 500 eenhede en 10 000 eenhede Yin per maand. Per eenheidskoste op twee aktiwiteitsvlakke is die volgende: 5 000 eenhede teen R17.00 per eenheid; 7 500 eenhede teen R13.00 per eenheid. Bepaal hul totale koste as Yang 10 000 eenhede produseer.

- A. R130 000
- B. R125 000
- C. R110 000
- D. R100 000
- E. R 90 000 (3)

Question 1.10

The Longreach Toy Factory has determined machine hours to be the cost driver of the company's electricity costs. During the first six months of the year, the company incurred the following electricity costs:

Month	Machine Hours	Electricity Cost
January	780	R8 200
February	720	R8 360
March	800	R8 950
April	900	R9 360
May	950	R9 625
June	920	R9,150

Using the high–low method, determine the cost formula that expresses the cost behaviour of the company's electricity costs:

- A. $Y = R3\,735 + R6,20X$
- B. $Y = R1\,664 + R8,38X$
- C. $Y = R2\,557 + R7,44X$
- D. $Y = R4\,760 + R5,00X$
- E. $Y = R4\,400 + R5,50X$

(3)

Question 1.11

BeActive Sporting Goods sells tandem bicycles. The following data was taken from the most recent quarterly sales forecast.

	Expected Sales Units	Target Inventory End of Month Units
April	1 400	315
May	1 575	412
June	1 650	425

BeActive's cost for one bicycle is R125.

How many units should the company purchase in May?

- A. 1 987
- B. 1 672
- C. 1 575
- D. 1 562
- E. 1 478

(3)

Vraag 1.10

Die Longreach Toy Factory het masjienure beraam as die kostedrywer van die maatskappy se elektrisiteitskoste. Gedurende die eerste ses maande van die jaar het die maatskappy die volgende elektrisiteitskoste aangegaan:

Maand	Masjienure	Elektrisiteitskoste
Januarie	780	R8 200
Februarie	720	R8 360
Maart	800	R8 950
April	900	R9 360
Mei	950	R9 625
Junie	920	R9,150

Deur van die hoog-laag-metode gebruik te maak, bepaal die kosteformule wat die kostegedrag van die maatskappy se elektrisiteitskoste uitdruk:

- A. $Y = R3\,735 + R6,20X$
 - B. $Y = R1\,664 + R8,38X$
 - C. $Y = R2\,557 + R7,44X$
 - D. $Y = R4\,760 + R5,00X$
 - E. $Y = R4\,400 + R5,50X$
- (3)

Vraag 1.11

BeActive Sporting Goods verkoop tandem-fietse. Die volgende data is geneem vanuit die mees onlangse kwartaallikse verkoopsvooruitskatting:

	Verwagte Verkoopseenhede	Teikenvoorraad Einde van die maand eenhede
April	1 400	315
Mei	1 575	412
Junie	1 650	425

BeActive se koste vir een fiets is R125.

Hoeveel eenhede moet die maatskappy in Mei aankoop?

- A. 1 987
 - B. 1 672
 - C. 1 575
 - D. 1 562
 - E. 1 478
- (3)

Question 1.12

BeActive Sporting Goods sells tandem bicycles. The following data was taken from the most recent quarterly sales forecast.

	Expected Sales Units	Target Inventory End of Month Units
April	1 400	315
May	1 575	412
June	1 650	425

BeActive's cost for one bicycle is R125.

What rand amount should the company budget for June purchases?

- A. R153 125
- B. R154 750
- C. R204 625
- D. R207 875
- E. R259 375

(3)

Question 1.13

Vebco manufactures a product requiring 0.5 grams of platinum per unit. The cost of platinum is approximately R360 per gram. Vebco maintains an ending inventory of platinum equal to 10 per cent of the following month's production. The following data were taken from the most recent quarterly production budget.

	July	August	September
Planned production (units)	1 000	1 100	980

Determine the cost of platinum purchased in August.

- A. R195 840
- B. R198 000
- C. R200 160
- D. R391 680
- E. R400 320

(3)

Vraag 1.12

BeActive Sporting Goods verkoop tandem-fietse. Die volgende data is geneem uit die mees onlangse kwartaallikse verkoopsvooruitskatting:

	Verwagte verkoopseenhede	Teikenvoorraad Einde van die maand eenhede
April	1 400	315
Mei	1 575	412
June	1 650	425

BeActive se koste vir een fiets is R125.

Welke rand-bedrag moet die maatskappy vir Junie-aankope begroot?

- A. R153 125
- B. R154 750
- C. R204 625
- D. R207 875
- E. R259 375

(3)

Vraag 1.13

Vebco vervaardig 'n produk wat 0.5 gram platinum per eenheid benodig. Die koste van platinum is ongeveer R360 per gram. Vebco hou 'n eindvoorraad van platinum gelyk aan 10 persent van die volgende maand se produksie. Die volgende data is geneem uit die mees onlangse kwartaallikse produksiesbegroting.

	Julie	Augustus	September
Beplande produksie (eenhede)	1 000	1 100	980

Bepaal die koste van platinum wat in Augustus aangekoop is.

- A. R195 840
- B. R198 000
- C. R200 160
- D. R391 680
- E. R400 320

(3)

Question 1.14

Lee's Appliances forecasts the following sales figures for the next four months.

April	May	June	July
R250 000	R150 000	R225 000	R150 000

Cash sales average 10 per cent of total sales and credit sales are collected 50 per cent in the month of sale and 50 per cent in the month following sale. What are the estimated cash collections in May?

- A. R215 000
 - B. R207 500
 - C. R195 000
 - D. R150 000
 - E. R82 500
- (3)

Question 1.15

The Z Company has prepared a sales budget for 40 000 units for a three-month period. The company desires a closing finished goods inventory of 12 000 units, and closing direct material inventory of 14 000 units at the end of the quarter. There is no beginning finished goods inventory, but beginning inventory of direct materials is 2 000 units. It takes two units of direct material to make one unit of finished product. The number of units of direct material to be purchased during the quarter is:

- A. 52 000
 - B. 104 000
 - C. 118 000
 - D. 116 000
 - E. None of the above
- (3)

Vraag 1.14

Lee's Appliances voorspel die volgende verkoopsyfers vir die volgende vier maande:

April	Mei	Junie	Julie
R250 000	R150 000	R225 000	R150 000

Kontantverkope is gemiddeld 10% van totale verkope, en kredietverkope word ingevorder 50% in die maand van verkoop, en 50% in die maand wat volg op die verkoop. Wat is die beraamde kontantinvorderings in Mei?

- A. R215 000
- B. R207 500
- C. R195 000
- D. R150 000
- E. R82 500

(3)

Vraag 1.15

Die Z-maatskappy het 'n verkoopsbegroting vir 40 000 eenhede vir 'n tydperk van drie maande opgestel. Die maatskappy verlang 'n voltooide goedere-voorraad van 12 000 eenhede en direkte materiaalinventaris van 14 000 eenhede aan die einde van die kwartaal. Daar is geen begin voltooide goedere-voorraad nie, maar die begin-voorraad van direkte materiaal is 2 000 eenhede. Dit neem twee eenhede van direkte materiaal om een eenheid van 'n klaarproduk te maak. Die aantal eenhede van direkte materiaal wat gedurende die kwartaal aangekoop moet word, is:

- A. 52 000
- B. 104 000
- C. 118 000
- D. 116 000
- E. Geeneen van die bogenoemde nie

(3)

Question 1.16

Sales of 50 000 finished products are budgeted for Tracey Company. Four kilograms of direct material are required for each finished unit. Actual beginning and desired ending inventories of direct material and finished goods are as follows:

	Beginning	Ending
Direct material	30 000 kgs	32 000 kgs
Finished goods	11 000 units	15 000 units

All products are finished at the end of the period, so there is no work in process at the beginning and end of the period. How many kilograms of direct material is the company planning to purchase?

- A. 218 000
- B. 214 000
- C. 186 000
- D. 184 000
- E. None of the above

(3)

Question 1.17

Given the following information, calculate the materials price variance:

Direct material purchased and used	30 000 kg
Cost of direct material	R 84 000
Unfavourable direct materials usage variance	R 3 000
Standard quantity of direct materials allowed for May production	29 000 kg

- A. R2 800 (F)
- B. R2 800 (U)
- C. R6 000 (U)
- D. R6 000 (F)
- E. R3 000 (F)

(3)

Vraag 1.16

Verkope van 50 000 voltooide goedere word vir Tracey Company begroot. Vir elke voltooide eenheid word vier kilogram direkte materiaal benodig. Werklike begin en verlangde eindvoorraad van direkte materiaal en voltooide goedere is soos volg:

	Begin	Eind
Direkte materiaal	30 000 kg	32 000 kg
Voltooide goedere	11 000 eenhede	15 000 eenhede

Alle produkte word aan die einde van die tydperk voltooi, dus is daar aan die begin en einde van die tydperk geen werk-in-proses nie. Hoeveel kilogram direkte materiaal beplan die maatskappy om te koop?

- A. 218 000
- B. 214 000
- C. 186 000
- D. 184 000
- E. Geeneen van die bogenoemde nie (3)

Vraag 1.17

Gegewe die volgende inligting, bereken die materiaal se prysvariasie:

Direkte materiaal aangekoop en gebruik	30 000 kg
Koste van direkte materiaal	R 84 000
Ongunstige direkte materiaalverbruikvariasie	R 3 000
Standaard hoeveelheid direkte materiaal toegelaat vir Mei-produksie	29 000 kg

- A. R2 800 (F)
- B. R2 800 (U)
- C. R6 000 (U)
- D. R6 000 (F)
- E. R3 000 (F) (3)

Question 1.18

I Wear Optometry determined the following variances had occurred during the month of September:

Direct labour rate R6 250 (F)

Direct labour efficiency R5 800 (U)

The company made 1 600 pairs of eyeglasses during the month using 2 000 direct labour hours. The standard wage rate per hour is R14,50. Determine the actual wages paid during September.

- A. R22 750
- B. R23 200
- C. R29 000
- D. R34 800
- E. R35 350

(3)

Vraag 1.18

I Wear Optometry beraam dat die volgende variasies gedurende September plaasgevind het:

Direkte arbeidskoers R6 250 (F) (Gunstig)

Direkte arbeidsdoeltreffendheid R5 800 (U) (Ongunstig)

Die maatskappy maak 1 600 brille gedurende die maand deur van 2 000 direkte arbeidsure gebruik te maak. Die standaard arbeidskoers per uur is R14,50. Bepaal die werklike arbeid betaal gediende September.

- A. R22 750
- B. R23 200
- C. R29 000
- D. R34 800
- E. R35 350

(3)

QUESTION 2 (SCHEDULE OF COST OF GOODS MANUFACTURED)**(14)**

Woodland Canning Company incurred the following actual costs during the year.

Direct material used	R185 000
Direct labour	R60 000
Manufacturing overhead	R126 000

The firm's predetermined overhead rate is 210 per cent of direct labour cost. The January 1 inventory balances were as follows:

Raw material	R12 500
Work in process	R19 500
Finished goods	R21 000

Each of these inventory balances was 10 per cent higher at the end of the year.

Required

- 2.1. Determine the over(under)applied overhead for the year. (3)
- 2.2. Prepare a schedule of cost of goods manufactured for the year. (8)
- 2.3. What was the cost of goods sold for the year? (3)

VRAAG 2 (SKEDULE VAN KOSTE VAN GOEDERE VERVAARDIG)**(14)**

Woodland Canning Company gaan gedurende die jaar die volgende werklike kostes aan:

Direkte materiaal gebruik	R185 000
Direkte arbeid	R60 000
Vervaardigingsbokoste	R126 000

Die onderneming se voorafbepaalde bokostekoers is 210 persent van direkte arbeidskoste. Die 1 Januarie-voorraadsaldo's was soos volg:

Roumateriaal	R12 500
Werk-in-proses	R19 500
Voltooide goedere	R21 000

Elk van hierdie voorraadsaldo's was 10 persent hoër aan die einde van die jaar.

Verlang

- 2.1. Bepaal die oor(onder)toegedeelde bokoste vir die jaar. (3)
- 2.2. Berei 'n skedule voor vir koste van goedere vervaardig vir die jaar. (8)
- 2.3. Wat was die koste van goedere verkoop vir die jaar? (3)

QUESTION 3 (ABC COSTING)**(18)**

The Noosa Bicycle Co Pty Ltd manufactures two types of bikes—amateur and professional. The company uses activity-based costing to allocate overhead costs to each product. The following information has been provided:

Product Produced	Quantity	Direct Materials Used	Direct Labour Hours	Direct Labour Cost
Amateur	200	R90	400	R4 000
Professional	100	120	300	3 000

Product	No. of times Handled	No. of Parts	No. of Design Changes	No. of Setups
Amateur	20	10	6	5
Professional	30	15	9	7

The total overhead costs were:

Handling	R5 000
No. of parts	R6 500
Design changes	R1 800
Setups	R1 500
Total	R14 800

Required

- 3.1. Calculate the unit cost for each product using activity-based costing. (12)
- 3.2. Calculate the unit cost for each product using direct labour hours as the basis for applying overhead. (6)

VRAAG 3 (ABC-KOSTEBEPALING)**(18)**

Die Noosa Bicycle Co Edms Bpk vervaardig twee tipes fietse, amateur en professionele. Die maatskappy gebruik aktiwiteitsgebaseerde kostebepaling om bokoste aan elke produk toe te deel. Die volgende inligting is verskaf:

Produk geproduseer	Hoeveelheid	Direkte Materiaal gebruik	Direkte Arbeidsure	Direkte Arbeids-koste
Amateur	200	R90	400	R4 000
Professioneel	100	120	300	3 000

Produk	Aantal kere hanteer	Aantal Onderdele	Aantal ontwerp-veranderinge	Aantal Opstellings
Amateur	20	10	6	5
Professional	30	15	9	7

Die totale bokoste was:

Hantering	R5 000
Aantal onderdele	R6 500
Ontwerpsveranderinge	R1 800
Opstellings	R1 500
Totaal	R14 800

Verlang

- 3.1. Bereken die eenheidskoste vir elke produk deur van aktiwiteitsgebaseerde kostebepaling gebruik te maak. (12)
- 3.2. Bereken die eenheidskoste vir elke produk deur gebruik te maak van direkte arbeidsure as die basis vir die toepassing van bokoste. (6)

QUESTION 4 (RETURN ON INVESTMENT)**(14)**

The following data relate to the Eastern division of Ararat Ltd:

Divisional contribution margin	R500 000
Profit margin controllable by the divisional manager	R200 000
Profit margin traceable to the division	R180 000
Average asset investment	R600 000

Management bonuses are based on return on investment and the company uses responsibility concepts to evaluate performance. Eastern division's manager is considering the following three investment options. He can invest up to R300 000.

Investment	1	2	3
Cost	R160 000	R200 000	R300 000
Expected income	R40 000	R34 000	R84 000

Required

- 4.1. Calculate the return on investment for the three investments. (3)
- 4.2. What is the divisional manager's current return on investment? (2)
- 4.3. Which of the three investments would be selected if the manager's focus is on Eastern's divisional performance? Why? (3)
- 4.4. If Ararat has an imputed interest rate of 20 per cent, calculate the residual income of investment No. 3. Is this investment attractive from Eastern's perspective? From Ararat's perspective? Why? (4)
- 4.5. Does the company's bonus plan encourage the most effective investment policy for Ararat Ltd? Briefly explain and, if appropriate, indicate how the plan could be improved. (2)

TOTAL/TOTAAL: 100

2018-Anet328-MBAB823-NOV 2nd opportunity eng

VRAAG 4 (OPBRENGS OP BELEGGING)**(14)**

Die volgende data hou verband met die Eastern-afdeling van Ararat Bpk.:

Afdelingskontribusiemarge	R500 000
Winsmarge beheerbaar deur die afdelingsbestuurder	R200 000
Winsmarge opspoorbaar na die afdeling	R180 000
Gemiddeld batebelegging	R600 000

Bestuursbonusse is gebaseer op opbrengs op belegging en die maatskappy gebruik verantwoordelikhedskonsepte om prestasie te evalueer. Die Eastern-afdeling se bestuurder oorweeg die volgende drie beleggingsopsies. Hy kan tot en met R300 000 belê:

Belegging	1	2	3
Koste	R160 000	R200 000	R300 000
Verwagte inkomste	R40 000	R34 000	R84 000

Verlang

- 4.1. Bereken die opbrengs op belegging vir die drie beleggings. (3)
- 4.2. Wat is die afdelingsbestuurder se huidige opbrengs op belegging? (2)
- 4.3. Watter van die drie beleggings sal gekies word indien die bestuurder se fokus op die Eastern-afdeling se prestasie is? Waarom? (3)
- 4.4. Indien Ararat 'n toegerekende rentekoers van 20% het, bereken die residuele inkomste van belegging nommer 3. Is hierdie belegging aantreklik vanuit Eastern se perspektief? Vanuit Ararat se perspektief? Waarom? (4)
- 4.5. Moedig die maatskappy se bonusplan die mees effektiewe beleggingsbeleid vir Ararat Bpk aan? Verduidelik kortliks en, indien nodig, toon aan hoe die plan verbeter

TOTAL/TOTAAL: 100

2018-Anet328-MBAB823-NOV 2de geleentheid afr

ANSWER SHEET FOR QUESTION 1

NAME: STUDENT NO:

Question 1.1	A	B	C	D	E
Question 1.2	A	B	C	D	E
Question 1.3	A	B	C	D	E
Question 1.4	A	B	C	D	E
Question 1.5	A	B	C	D	E
Question 1.6	A	B	C	D	E
Question 1.7	A	B	C	D	E
Question 1.8	A	B	C	D	E
Question 1.9	A	B	C	D	E
Question 1.10	A	B	C	D	E
Question 1.11	A	B	C	D	E
Question 1.12	A	B	C	D	E
Question 1.13	A	B	C	D	E
Question 1.14	A	B	C	D	E
Question 1.15	A	B	C	D	E
Question 1.16	A	B	C	D	E
Question 1.17	A	B	C	D	E
Question 1.18	A	B	C	D	E

(3 x 18 = 54)

File reference: 8.1.7.2.2

ANTWOORDBLAD VIR VRAAG 1

NAAM: STUDENTENOMMER:

Vraag 1.1	A	B	C	D	E
Vraag 1.2	A	B	C	D	E
Vraag 1.3	A	B	C	D	E
Vraag 1.4	A	B	C	D	E
Vraag 1.5	A	B	C	D	E
Vraag 1.6	A	B	C	D	E
Vraag 1.7	A	B	C	D	E
Vraag 1.8	A	B	C	D	E
Vraag 1.9	A	B	C	D	E
Vraag 1.10	A	B	C	D	E
Vraag 1.11	A	B	C	D	E
Vraag 1.12	A	B	C	D	E
Vraag 1.13	A	B	C	D	E
Vraag 1.14	A	B	C	D	E
Vraag 1.15	A	B	C	D	E
Vraag 1.16	A	B	C	D	E
Vraag 1.17	A	B	C	D	E
Vraag 1.18	A	B	C	D	E

(3 x 18 = 54)

File reference: 8.1.7.2.2